בית אהרן — לשבת תשובה

איתא במדרש. שובה ישראל עד י"י אלקיך. משל לבן מלך שאמר לו רופא תאכל דבר פלוני ותתרפא. והי' מתיירא ואמר לו אביו אני אוכל מתחלה. כך כשאמר הקב"ה לישראל שיעשו תשובה היו מתייראים. אמר הקב"ה אני אעשה מקודם שנאמר ושב י"י אלקיך את שבותך. ד"א משל לבן מלך שהי' רחוק מאביו מאה ימים. אמרו לו אוהביו שישוב אצל אביו והי' מתיירא שלח לו אביו לך כמה שאתה יכול ואני אבוא אליך. כך אמר הקב"ה. שנאמר שובה אלי ואשובה אליכם. ע"כ:

ולכאורה הפסוק הוא תמוה כי איך אפשר לשוב עד י"י. אבל פירוש הכתוב כך הוא. שובה ישראל. עשה תשובה. עד י"י אלקיך. היינו כ"ז שי"י הוא אלקיך. ולבך כואב תמיד עליך על הרע שלך ואתה יודע שיש י"י המשגיח עליך ויודע כל דבר ולית אתר פנוי מיני' אז הוא העת לעשות תשובה אבל כשח"ו הוא נשרש בתאוות רעות ולא שם על לבו שעתיד ליתן את הדין לפני הבורא ב"ה קשה לו מאד לעשות תשובה. וזהו פי' המדרש. משל לבן מלך שהי' רחוק מאביו מאה ימים וכו'. שלח לו אביו לך כמה שאתה יכול. היינו הוי יודע שי"י אלקיך כנ"ל ועשה כפי יכולתך ואני אבוא אליך. וממילא ישוב עד י"י. כי באמת קרוב הוא לכל קוראיו ומלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מיני'. ולזה אמר הכתוב כי כשלת בעוניך ופריך בגמרא קרית לי' עון וקרית לו כשלון. רק כשעושה תשובה כנ"ל אינו נחשב לו העונות רק כשלון לבד. וזהו פי' הפסוק. קחו עמכם דברים דהיינו הדיבורים שאתם מוציאים מפיכם תקחו עמכם היינו שיהי' כפיו כן לבו שלא ידבר ח"ו בפיו. ולבו לא נכון עמו. רק ליקח הדיבורים מהלב. ושובו אל י"י היינו אז תוכלו לשוב אל י"י ממש. כי לכאורה שני פסוקים סתרי אהדדי. כי כתיב לא יהי' לך עוד השמש לאור יומם ולנוגה הירח לא יאיר לך. וכתיב לא יבא עוד שמשך וירחך לא יאסף כי י"י יהי' לך לאור עולם. כי באמת כל העולמות נבראו על פי הדיבור. שנאמר בדבר י"י שמים נעשו. וזה השמים והארץ נבראו בריאה גשמית. ובאמת מכל הדיבורים שאדם מדבר צריך לראות לקשר עצמו ולבו ומחשבתו ליחדם אל הדיבור וכשהוא בזה האופן בורא עולמות עם הדיבורים שלו. היינו עולם רוחני ומקבל חיות מחי החיים. ולזה אמר הכתוב לא יבא עוד שמש"ך שאתה בורא מהדבורים שלך והי' לך י"י לאור עולם. כמו שאמרנו מקודם ע"פ קחו עמכם דברים ושובו אל י"י היינו שתגיעו לבחי' הנקרא י"י ע"י עולמות שלכם שבראתם מדבורים שלכם וזהו והי' לך י"י לאור עולם. וזה באמת קשה מאד. ולזה אמר הקב"ה אני אעשה תשובה מקודם. אתם עשו כפי היכולת ואני אשוב אליכם. רק בעוד שי"י אלקיך כנ"ל. כללו של דבר מאד מאד צריך האדם להרבות בתשובה עד שיביא את חבירו ג"כ בגדר התשובה. ובפרט ביו"כ. וזהו פי' הגמרא. אין יוה"כ מכפר עד שירצה את חבירו. ירצה.

מלשון רצון. היינו שיעשה לחבירו רצון ושיכניס תשובה ברצון חבירו ולקשר את כל החיצונות שלו להקב"ה ולשוב אליו באמת מעומקא דלבא. ואז והי' לך י"י. לאור עולם. אמן: